

Fylgia i Vasa rf

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR FYLGIA I VASA rf ÅR 2022

1. Inledning

Föreningen Fylgia i Vasa rf har som syfte att utan vinstmotiv främja åldringvård och förbättra åldringarnas fysiska, psykiska och sociala omständigheter. Föreningen ska upprätthålla hem och servicehus för svenskspråkiga åldringar samt producera vård, stöd, rehabilitering och fritidssysselsättningar för de boende. Inom föreningen arrangeras även frivilligverksamhet. Verksamhetsåret 2022 var föreningens 132:sta.

Även år 2022 kom att fortsatt präglas av coronapandemin. Året inleddes med att både boende och personal smittades av coronaviruset. Personalen arbetade i tunga skift med befintlig personal. Ledningens och personalens ansträngningar kan inte nog värderas. Smittoläget lade sig efter en tid för att sedan åter förvärras i slutet av året. Restriktionerna kvarstod under hela året. Två vaccinationsomgångar genomfördes under året.

Bevakningen av Fylgias ställning inom nyetablerade Österbottens välfärdsområde kom att bli en av verksamhetsårets viktigaste frågor. Tony Pellfolk, verksamhetsområdesdirektör för hem- och boendeservice, överskötare Marjatta Koskela och Riikka Saari, rf koordinerade serviceförmän, besökte på styrelsens och ledningens inbjudan hemmet i mars. Upphandlingsavtalet som i december 2020 slutits med Vasa stad och numera överfört till Österbottens välfärdsområde diskuterades liksom även privata Fylgiahemmets ställning.

Under hösten fortsatte diskussionerna med förnyad intensitet. Förhandlingar med såväl tjänstemän som politiker inom välfärdsområdet gav goda, avgörande resultat, vilka kommer att visa sig in på det nya året 2023.

Föreningens ekonomiska åtaganden påverkades av den allmänna försämringen inom samhällsekonomin. Det skärpta ränteläget gav anledning till mycken oro liksom utfallet på placeringsmarknaden. De skenande kostnaderna för fastighet och verksamhet, som ökade personalkostnader, höjningen av el- och matpriser samt övriga omkostnader, var ständigt framme för diskussion och överväganden.

Föreningsmötet i november 2022 godkände ett nytt reglemente för föreningens fond. Det har länge funnits behov av en uppdatering i en del punkter av det förra reglementet från 1999. Reglementet utgör rättsnötret av användningen av föreningens tillgångar. Fonden förvaltas av föreningens styrelse.

2. Styrelse, arbetarskydd och revisor

Styrelsen hade under år 2022 följande sammansättning:

Benita Kavander, ordförande, Anneli Dahlbäck viceordförande, Lars Lönnblad, ekonom, Christina Lindeman, sekreterare, Birgitta Strömman, arbetarskyddschef, Gunilla Hassel, suppleant, Inger Risku, suppleant.

Styrelsen sammanträdde till tio protokollförda möten. För att minimera personkontakterna under rådande omständigheter skedde en del överläggningar och en viss beslutsgång även via e-post.

Enskilda styrelsemedlemmar hade separata uppgifter i bland annat ekonomiska ärenden, i ärenden i anslutning till den operativa verksamheten och inom måndagsverksamheten.

Arbetskyddet hade följande sammansättning:

Birgitta Strömman, styrelsens representant, tillika arbetskyddschef, Göran Nyroos, arbetskyddsombud och representant för Hannahemmet, Marjut Mandell för Linneahemmet, Catarina Lundberg för Fylgiahemmet, Benjamin Achrén för kökspersonalen.

Revisorer: Anders Björk, CGR önskade lämna uppdraget som revisor våren 2022, ett uppdrag han ansvarsfullt och engagerat innehåft under många år. Vårmötet i april valde som t f revisor ekonomiingenjör Kristian Berg, CGR, Ernst & Young. På höstmötet i november valdes Kristian Berg till ordinarie revisor, samtidigt som Christoffer Granholm CGR, Ernst & Young, valdes till revisorsersättare.

3. Centrala frågor för styrelsearbetet under verksamhetsåret

Handhavandet och skötseln av fastigheten på Skolhusgatan 34 är föreningens största och mest kostnadskrävande åtagande. Föreningen har under de senaste åren satsat stora resurser på att renovera och förnya fastigheten till ett skick som motsvarar dagen krav. Ny köksutrustning, inköp av nya sjukhussängar för Juliushemmet, uteträdgårdens ans och skötsel samt inredning i vinterträdgården var bland annat åtgärder under verksamhetsåret 2022.

Låneskötseln har nått amorteringsfasen med medel ur föreningens fond. Amorteringarna kommer enligt nuvarande plan att sträcka sig in på 2030-talet, vilket kräver en långsiktig och ansvarsfull ekonomiplanering, inte utan bekymmer med tanke på det skärpta ränteläget och den ekonomiska utvecklingen överlag. Aktielägenhetsinnehavet har decimerats under de senaste åren för att bland annat täcka ett par oväntade kostnadskrävande fastighetsåtgärder, för låneskötsel, men också för att täcka underskott i verksamheten. Innehavet ger inkomster, men kräver samtidigt kontinuerliga åtgärder. Det bör i sammanhanget poängteras att en del av lägenhetsinnehavet utgör säkerhet för lånen, vilket gör att rörelsefriheten i det hänseendet är begränsad.

Hyresnivån på hemmets olika avdelningar har av hävd varit förmånlig, i enlighet med den strävan som genomsyrat Fylgia-idén i alla tider. Det här innebär att föreningen årligen subventionerar boendehyrorna, vilket i längden blir alltmer ohållbart. Under året höjdes hyrorna enligt index, men motsvarar ändå inte inflationsstegringen. Värt att notera är att föreningen står för kostnaderna för alla övriga utrymmen i fastigheten, från källare till våning 6, vilket sammantaget gör fastigheten till en tung utgiftspost på årsbasis. Höga krav ställs på säkerhets- och kommunikationssystem i dylik verksamhet förutom sedvanliga fastighetskostnader. Mat- och grundavgiften för boende på privata Fylgiahemmet höjdes i augusti. Avgifterna för boende på de effektiverade avdelningarna gällde enligt avtal.

4. Verksamheter för Fylgias målgrupp

Fylgia omfattade följande verksamhetsenheter år 2022:

Fylgiahemmet, serviceboende, med 31 platser och Hanna- Linneahemmen och Juliushemmet, effektiverat serviceboende, med 30 platser.

Pandemin utgjorde under året en fortsatt tung och krävande period för såväl boende som personal och ledning. Fylgia uppehöll ett beredskapslager i form av skyddsutrustning ifall det värsta skulle ske: att smittan skulle komma in på hemmet. Den dagliga hygien krävde tilläggsarbete för städpersonalen och skyddsutrustningen blev kostsam. Välfärdsområdet beviljade ett ekonomiskt stöd för kostnader som relaterades till pandemin.

Rekommendationen att ha besök av endast några besökare åt gången minimerade dock smittspridningsrisken avsevärt. Gemensamma större anhörigräffar kunde inte hållas under året på grund av pandemin. Kontakten med anhöriga upprätthölls i stället via personliga enskilda träffar eller per telefon. Under året var de effektiverade platserna väl fyllda och samarbetet med välfärdsområdet var smidigt. Utöver den dagliga vården och servicen, fick de boende service i form av läkarbesök via läkarföretaget Terveystalo, medicininköp och pådosering från apoteket Minimani, blodprovstagningar samt vård- och rehabiliteringsinsatser i Oasen.

Viktiga stödverksamheter utgjorde de privata företagarna vid aktivitetscentret Oasen. Fotvårdare Janette Kvist och frisör Lovisa Nordlund-Östberg betjänade de boende i Oasen. På centret erbjöds även fysioterapi, massage och gymnastik. Fysioterapiverksamheten sköttes via köp av tjänster av fysioterapeut Anders Nygård. Till hans verksamhetsområde hör även ansvar för rehabilitering av Vasa stads krigsveteraner och lottor.

Samarbetet med Minnesstödsföreningen Förgätmigej i Vasa fortsatte. Föreningen ordnade ”aktiveringstimmar” på Hanna- och Linnea-hemmen varannan vecka. Dessutom höll föreningens personal gymnastiktimmar med beaktande av pandemins restriktioner. I samarbete med Vasa svenska församling brukar andakter anordnas var tredje onsdag på alla hemmen enskilt under vår- och höstterminerna och en gång per månad under sommaren. Andakterna anpassades efter pandemiläget.

Under tio sommarveckor anställde Fylgia sex praktikanter med uppgift att finnas till för de boende, umgås och fungera som sällskap ute i trädgården. För ändamålet erhöll föreningen understöd av Medicinska stiftelsen i Vasa och Röda Korset. Upptäandanden av gästande sångare i trädgården under sommarmånaderna var omtyckt bland de boende.

5. Verksamhetsfilosofi, administration och personal

Målet för Fylgias verksamhet var som tidigare att erbjuda de boende en trygg och innehållsrik tillvaro i stimulerande och hemtrevlig miljö med omvårdnad och service utifrån den enskilda människans behov. Hemmets omsorgsfilosofi, att ta fasta på bemötande, vård, omsorg, aktivering och sysselsättning i en trygg miljö, kvarstod. För att kunna förverkliga denna målsättning behövs utbildad, mångsidig och engagerad personal. Fylgia hade under år 2022 en stabil kår av kunnig personal och även förhållandevis god tillgång till vikarie- och semesterersättare.

Fylgias verksamhet under år 2022 leddes av verksamhetschef Peter Guss, magister i hälsovetenskaper och ledare i social- och hälsovård.

I ledningsgruppen ingick förutom verksamhetschefen:

Therese Nyberg, tradenom, ekonomisekreterare

Ann-Kristin Vestlund, hälsovårdare, ansvarig för serviceboendet Fylgiahemmet och Julius hemmet

Pia Långbacka, sjukskötare, ansvarig för effektiverat serviceboende på Hanna- och Linneahemmen

Marina Lind, husmor, ansvarig för köksfunktionerna

Vid årsskiftet 2021-2022 uppgick antalet anställda på befattning till 37 personer. Då tillfälligt anställda (vikarier) inräknades uppgick antalet avlönade per månad till ett femtiotal personer. Största delen av de anställda utgjordes av vårdpersonal (sjukskötare och närvårdare). Vårdpersonal fanns tillgänglig dygnet runt. Fylgia tar hand om de boende till livets slut eller tills de är i behov av långvarig permanent intensivvård.

Personalens fortbildning ordnades bl.a. genom kurser på Vasa Centralsjukhus och Folkhälsan. LOVE = läkemedelsutbildning ges regelbundet till samtliga vårdare. Även utbildningarna påverkades av den rådande pandemin. Utbildningarna ordnades ställvis virtuellt på grund av att man inte kunde samlas i stora grupper. I hälsobefrämjande syfte hade personalen tillgång till ePassi. Som tack för personalens insatser, inte minst med tanke på de krävande pandemiomständigheterna, gav föreningen såväl en sommar- som julgåva till samtliga anställda.

Verksamhetsårets totala utgifter för Fylgiahemmet var **811 214 €**. Av dessa utgjorde personalkostnaderna **82,8 %**. För Hanna- och Linneahemmen samt Julius hemmet var de totala utgifterna **1 261 154 €** varav personalkostnaderna utgjorde **88,3 %**.

6. Samarbete

Föreningen är medlem i Centralförbundet för de gamlas väl, som står till tjänst med råd och anvisningar vid behov samt ordnar utbildningsdagar. Därtill är Fylgia medlem i Avainta Arbetsgivarna rf, som står till tjänst med rådgivning och sakkunskap i kollektivavtals- och anställningsfrågor. Föreningen är även medlem i Österbottens handelskammare.

Fylgia har fortgående samarbete i form av praktikplatser och läroavtal för vårdare med Yrkesakademin i Österbotten, Yrkeshögskolan Novia (inlärning i arbetet/yrkesprov) och Vamia samt fortsatt samarbete med Minnesstödföreningen Förgätmigej.

7. Föreningsverksamhet

Medlemmar:

Vid årets slut hade föreningen 249 medlemmar. Medlemsavgiften var 25 €. Medlemsbrev skickades till medlemmarna inför medlemsmötena, dels som kallelse, dels som lägesuppdatering och information.

Kommittéer

Bibliotekskommittén: Gunilla Borgar och Stina Riska.

Högläsninggruppen "Läslyckan": Gunilla Borgar, Helena Lindqvist, Inger Risku, Ann-Mari Kallio och Stina Riska. Läslyckan kunde inledas i februari 2022 till mångas glädje.

Måndagsverksamheten kom sporadiskt i gång under året. Basarer och andra frivilligaktiviteter kunde inte ordnas, men i stället arrangerade måndagsdamerna ett uppskattat lotteri i samband med höstmötet på Alskathemmet i november. De många vinstpåsarna innehöll bland annat hantverk, presentkort, bakverk och julpynt. Huvudvinsten var som sig bör en välfylld delikatesskorg. Dessutom såldes den traditionella Fylgia-senapen, godhetsfullt kokad av kökspersonalen. Senap såldes också hos pensionärsföreningens VIPS. Intäkterna gick till gåvokort åt de boende. Kortet kan bland annat användas i tjänster hos företagarna i Oasen.

8. Donationer och bidrag

De frivilliga donationer och ansökta bidrag föreningen tilldelades under verksamhetsåret var som alltid av stor betydelse för såväl förening som verksamhet. Julius- och Ida Holmströms stiftelse har alltsedan stiftelsen 1966 upplät tomten på Skolhusgatan 34 för det nya Fylgiahemmet varit en återkommande bidragsgivare. Även detta år erhöll föreningen bidrag för kostnader i anslutning till fastigheten.

I sammanhanget kan nämnas att styrelsen för Holmströms stiftelse länge haft en stående inbjudan att besöka Fylgia, men på grund av pandemiåren kunde besöket förverkligas först i april 2022. Besöket inleddes med en rundvandring på hemmet med särskild presentation av våning 3 där nya

Juliushemmet etablerats. Efter det inbjöds gästerna till Augustasalen där köket ordnat en vårlig servering, till allas uppskattning. Föreningens historia presenterades, liksom hur verksamheten är upplagd i dag. Efteråt följde diskussion, frågor och funderingar, inte minst kring fastighet och tomt. Tomten där fastigheten står ägs av Holmströms stiftelse, enligt det hyresavtal som slöts år 1968, att gälla 99 år framåt.

Stiftelsen Brummerska Hemmet i Helsingfors gav även 2022 bidrag för aktivitetshöjande verksamheter för de boende i samarbete med Minnesstödföreningen Förgättnigej. Medicinska stiftelsen i Vasa, Vasa kyrkliga stiftelse samt Röda korsets svenskspråkiga avdelning möjliggjorde genom sina bidrag anställning av sommarjobbare. Aktiastiftelsen i Vasa gav bidrag för anskaffning av motionscyklar. Svensk-Österbottniska Förbundet gav bidrag för inköp av sysselsättande materiel för de boende. Gunvor och Bo Skogmans minnesfond bidrog till att andliga sång- och musikstunder kunde anordnas.

Elever från Vasa övningskolas grundläggande utbildning besökte hemmet som digimentorer i den mån det gick att förverkliga på grund av coronan. Det särskilda insamlingskontot för rehabilitering, rekreation och sysselsättning som tillkom i samband med Fylgiahemmets 50-års jubileum 2019 avslutades, då det visade sig att allt färre inbetalningar inflöt. Att upprätthålla kontot innebar rätt tidskrävande administration och en del kringkostnader.

9. Avslutning

De avslutningsord som skrivits i denna berättelse för de senaste verksamhetsåren tål att repeteras. Det gångna året har återigen visat på många styrkor inom Fylgia: Ledningens och personalens hängivna och uppoffrande insatser och professionella sätt att hantera utmaningarna under rådande omständigheter. De boendes och anhörigas förmåga att finna sig i och acceptera tålamodsprövande, men nödvändiga restriktioner i samband med pandemin. Föreningsmedlemmars och utomståendes uppmuntrande ord, hjälp och stöd, godhjärtade bidragsgivares och tillskyndares välvilja samt styrelseledamöternas förmåga att axla ansvaret för de utmaningar verksamhetsåret otvivelaktigt fört med sig.

Utsikterna för 2023 ser mer lovande ut då verksamheterna på såväl de effektiverade avdelningarna och som på privata Fylgiahemmet kommer att stabiliseras i och med utökat samarbete med välfärdsområdet. Förutsägbarhet och möjlighet till planering på längre sikt kan förväntas ge positiv effekt. Däremot kvarstår de ekonomiska utmaningarna i och med ökad personaltäthet, höjda vårdarlöner, fortsatt höga fastighetskostnader samt osäkerhet på ränte- och placeringsmarknaden. I november finns det anledning till festivitas i och med högtidlighållande av att föreningen upprätthållit oavbruten åldringshemsverksamhet i 125 år. Planerna kommer att presenteras på föreningens vårmöte i april.

Vasa april 2023

På styrelsens vägnar

Benita Kavander
ordförande

Malin Andtfolk
sekreterare